

Előfizetési árak:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-63 szám,

az a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Fleits Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTAI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Hirdetési árak:

Egész évre ———— 12 \$
Félévre ———— 6 \$
Negyedévre ———— 3 \$
Egy hóra ———— 1 \$
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetés-irodáknak.

Hirdetési módok

szóló- és csoportos hirdetések.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 236. szám.

Péntek, október 15.

A kormány az inségesekért.

Nagy-Becskerek, okt. 15.

A képviselőház tegnapi ülésében a földművelésügyi tárca jeles képviselője, Darányi Ignác miniszter megnyilatkozott azon intézkedésekről, melyeket a kormány az inséges vidékek segélyezésére szük-ségeknél látott.

A pénzügyminiszter intézkedett, hogy az inségkölcsonok után felszaporodott s a legtöbb esetben a tőke tartozást is túlhaladó kamatok elengedtesse és a tőke-hátralék törlesztésére több évi részletörlesztés engedélyeztesse, s az árvíz, vagy nagyobb mérvű elemi csapás sújtotta vidékeken a kincstári tartozások fizetésére halasztások engedélyeztesse, intézkedett nemcsak ott, ahol halasztások kéretek, hanem saját kezdeményezéséből is. Ugyan-csak a pénzügyminiszter intézkedett, hogy az elemi kárbevallások soron kívül tárgyalassanak és csupán augusztusig — a nagyobb része csak — már leiratott 413.401 frt 70 kr. állami adó.

Sürgős esetekben a belügyminiszter is intézkedett, hogy a rendelkezésre álló segélyalapokból s a történt gyűjtésekből az illető községek, melyek arra különösen rászorultak, névszerint pedig az árvíz által sújtott községek segélyben részesíttes-senek. A belügyminiszter kimutatása szerint ez évben segély címén 49.347 frtot osztatott ki.

A vetőmagot illetőleg két irányba volt a miniszter munkálkodásának. Az egyik, a melyet már tavaly initiált és a mely igen helyesnek bizonyult, hogy t. i. az állami birtokok adjanak vetőmagot megint csak a kisebb gazdáknak — mert 100 méter-mázsán felül gabonát és 10 métermázsán felül egyéb magvat nem adhatnak —

készpénzért, de cserében is. Ily czimen kis részletekben már a múlt évben 7704 métermázsas gabna és egyéb vetőmag osztatott ki. Ez az akció ez évben is megindult, melyben a tudvalevőleg meglehetősen silány gabonatermés mellett sokan kénytelenek voltak más uton vetőmagot szerezni. Ez az akció ez évre még befejezve nincsen, de folyamatban van, úgy hogy a legutóbbi jelentés szerint körülbelül 3000 métermázsas már is tényleg kiosztott.

A miniszter ezután áttért az 5 méter-mázsán alul részesező kisgazdák vetőmag szükségletének biztosítására. A kis gazdákat két kategóriába sorozza. Az egyik kategóriába tartoznak azok, a kiken kölcsön után lehet segíteni; a mások kategória pedig az, melyben az illetők, rendkívüli helyzetüket tekintve — mert ezt csakis rendkívüli esetekre kívánja a kormány szorítani — ingyen is kapjanak vetőmagot.

A mi most már az első kategóriát illeti, hogy t. i. kölcsön kapjanak vetőmagot, illetőleg pénzt, a mely a vetőmagra szükséges, az állam ezt a pénzt nem 15, vagy 25 százalékra, hanem kamat nélkül adja és azt a vetőmagot nem úgy számítja, a mint a vetőmag folyó ára azon a vidéken van, — mindenki tudja, hogy az Alföldön most milyen nagy ára van a vetőmagnak — nem számítja vetőmag szerint, hanem számítja úgy, a mint a közönséges buza piaci ára a forgalmi központokon nagyban jegyeztetik, leítve a szállítási díjat is, a kis-gazda pedig a szétosztás helyéről ön-költségen szállítja haza a buzát, mire nézve a kereskedelemügyi miniszter intézkedett. Az állam jó magot ad, nem pedig rosszat, a mi bizony pedig elő szokott fordulni. Ez nagy segítség s ezt az illető megyék, községek örömmel és köszönettel

fogadták és eddig tényleg 204 község 1812 birtokosa közt ily módon 30280 mm. vetőmag lett kiutalványozva és biztosítva.

Sükséges, hogy az ország egyes vidékein, egyes különös esetekben, ingyen vetőmag is adassék. Rendkívüli esetekben, ahol az árvíz pl. egy szegény község egész termését elpusztította, igen is indokolt, hogy ingyen vetőmag is adassék. Különös figyelemmel volt a miniszter e részben a csángó telepekre és itt jelentette a Háznak, hogy az országban 23 község és 2993 kisbirtokos között 5709 mm. ingyenes vetőmag tényleg utalványoztatott.

A szónok ezután áttért a kérdés másik részére, t. i. hogy miképen véli a kormány munkával segíthetni az inségeseket.

A kereskedelemügyi miniszter kimutatása szerint földmunka — mert csak erről lehet szó — folyamatban van 1.980.600 frt értékű egyes vasutak részéről, részben pedig a beruházási kölcsönből. De függő tárgyalások is vannak és ha a függő tárgyalások is sikerre vezetnek, akkor még 900.000 frtnyi földmunka jön hozzá, vagyis magának a kereskedelemügyi tárcának a keretében a végezhető földmunka 2.880.060 frtot tenne ki. De az utakat illetőleg is, a kereskedelemügyi miniszter intézkedik, hogy a törvényhatóságok utasítsanak, hogy elsősorban az inséges munkásokat alkalmazják és hogy az uti munkálatokat lehetőleg házilag fogantassák. Hogy a kereskedelemügyi miniszter is mennyire érdekli ezen kérdést, kitűnik onnan, hogy értesülvén arról, hogy Uj-Moldova község és vidéke — Krassó-Szörény megyében — meglehetősen sújtva van, intézkedett az iránt, hogy a bázis-orsovai állami közut szakaszai felemel-

A „TORONTAI” tárczája.

A vadrózsa szerelme.

— Virágrege. —

A Kárpátok sziklás ormán, hol a magas fenyők szétterjedő koronában végződnek, mert a romboló hegyi vihar letördeli égnek nyuló ágait, szines hegyi virágok kopár talajon, újra visszafejlődött kelyhekkel bimezik ki a finom pázsitot, vad szamóca piroslík itt-ott kicsiny gyümölcszeivel s szederindák kusznak fel a csipkebokor szurós ágaira. Egy mohos sziklarepedésből rőt ki ott egy osodaszép fehér virág. Nem volt olyan, mint a havasi g. opár, alakja hasonlít a rézsához, de szirmai hosszas, keskeny pihékben feküdtek egymásra. Még akkor nem volt neve, ma úgy hívják: fehér Krizanthemum, vagy tomető virág.

Hogy jutott idegen talajba, idegen növények közé?

A botanikusok sokat tudnak a növények vándorlásáról, a föld rétegeken meddően heverő magvakról. A szél hordta ide messze földről, vagy valamelyik turista táskájából hullott ki egy szem mag? A sziklarepedés nedves mohája közt kikelt, gyökeret vert s fejlődött tovább, növény természetének törvényei szerint. A harmat lehullt a sziklatalajra, dusedtak tőle a levélrostat, kinőtt a virágnyel, magával hozva piczike bimbógombokat, fejlődtek azok a napsugártól, növekedett a bimbó szíve s sietve nyiladoztak a szirmok.

A sziklamoha berötte a térséget, mely tőle elválasztotta, hogy közelről bámulja szokatlan bajait, a vad oroszlánszaj csudálkozva emelte rá szajjas fejecskéjét, a pánzék vidám kék erege kőrülrajongta őt. Az idegen virág szépsége hatalmasan fejlődött, lábainál a moha felfogta a harmatot, hogy a déli nap ne égesse ki gyökerét,

az egynapos virágok váltakozva virultak körülötte; mint egy idegen országból jött királynő — kit szeretettel környeznek udvaroncjai — olyan pompával élt.

Sokáig nézte egy vadrózsa bokor, milyen szép az idegen virág. Addig nézte, míg csecsogó ajka elnémult, alig felelt a méhek dongására, hagyta, hadd szedjék ki virágkelyhének illatos mézét. Megszurta tüskéje a vad szederindát: nem kellesz te sem te szikla-futorcz, mászz fel a tölgybokorra. Kereste a magányt s cseaded éjeken nézte az éj ábrándos vándorát. Magasan voltak fent a sziklaormon, közelebb mint a völgy növényei, a csillaggal himzett égbolthoz s megtanult a vadrózsa bokor ábrán dozni.

A fehér virág nem vette észre néma hódo latát, ha rá tekintett is néha: megborzadt nagy tüskéitől. A rózsza szenvedte a reménytelen szerelem névtelen kínjait, töprangott mint más szerelmes, mivel lehetne meghódítani a köszívűt? Arra nem is gondolt, hogy neki szurós, nagy tüskéi vannak, szirmai gyorsan lehullanak, megsemmisülnek egy gyenge fuvallattól, mint tavasszal a hópihéék, csipkés levelét rozsdá eszi, fakó, hervadt színűvé válik a nap égető hevétől. Csak hegyes gyümölcszei pirosának, melyekhez jobban illenek a vad szederág, mint a hókeblű virág.

A szerelemnek nincs logikája a növények életében sem.

És a hókeblű virág? . . .

A hókeblű virág sem kerülhetett el sorsát, beleszeretett az égbolt egy fényes csillagába. Epedve nézett fel a néma éjeken, nem jár-e a csillag titkos éji útján, mikor fénylik, mikor homályosulnak el sugarai? S néma barátba borult, midőn felhő fődte el a kedves csillagot. Eszébe sem jutott, hogy vágya esztelen, hogy a csillag a nagy világ-egyetem egy paránya, égi útjának távolsága ki sem számítható. Az a fénylő, mosolygó sugár égő vulkánok tüzeiből ered, melyekből forró, életőlő lava ömlik — mit tudja

azt a hókeblű virág? Ő csak a szelid, kék légkörön átszűrődött fény sugarak viágát látta, ő szerette az égen fénylő csillagot, mert a szerelemnek — nincs logikája.

Egy napon, midőn a csipkerózsa nyíló virágaira sietve szállongtak a lepkek, méhek, szárnyas bogarak, hozzáfordult egy méhecskéhez, ki épen kelyheknek mézével megrakodva távozni készült, kérte őt, szállna át a hókeblű virágra s tolmácsolná neki epedő szerelmét.

— Megtehetem, de minden hasztalan, az ő kebelében a térszeder édes méz nem terem — tudom; egy zivataros napon nem térhettem haza, elrejtöztem a vész elől dus szirmai alá s hidd, hogy a hókeblűnél nincs a földön boldog-talanabb virág.

— Kérdezd hát meg tőle, mi okozna neki örömet?

A méh másnap visszatért a válaszzal:

— Hozd le neki az égről azt a fényes csillagot s ő mosolyogni fog.

Nagy gondokba merült a csipkerózsa: szerette volna lehozni a fényes csillagot s bár levelei, szirmai lehullottak a nagy gond miatt, nem lelta meg az utat az ég felé.

Eljött az ősz, megérték a hegyes, rózsagyümölcsök, szorgalmas leánykák megmászták a szikla utakat a összeszedték utjukban az érett csipkét. Ott maradt a rózsabokor levél, gyümölcs nélkül, kopár galyakkal, csak egy lépéssel a meghalás előtt. Mögötte az elröpült élet, melynek nem örült, nem élvezte örömeit; futó árnyakat kergetett örülten, esztelenül, mert a szerelemnek nincs logikája.

Az égen is csillaghullás következett s látta örült örömmel a hókeblű virág, hogy az ő csillaga is lefutott az égről. Még sem várt hát hiába, szerelme még sem reménytelen: ime jó a csillag; meggy ő is, siet felé, dehogyan marad itt egy pillanatig is. S kitépve sziklaágyából gyökereit, bevetette magát a rohanó patakba.

A patag csevegve futott, mosszeföldől jött, nagyon sok dolgot tudott, sok ábrándos pillan-

tessenek és a pénzügyminiszter hozzájárulásával tényleg e vegre 90.000 frt tételtetett folyóvá.

Áttérve saját tárczájára. a Háznak jelenti, hogy 2,325.000 forintnyi olyan földmunka van, a melyet saját tárczája keretében fogatosít. Ebből 300.000 frt iránt még függőben vannak a tárgyalások, de 2,025.000 frt már pozitív tételnek tekinthető. Tárgyalások vannak folyamatban, hogy éjjeli munkákat is végeztessék a melyek nincsenek benne ezen 2,325.000 frtban és hogy ha sikerül egy megoldási módot találni, akkor a költségvetési törvényben felvett tételen túl is vizimunkák — és pedig elsősorban földmunkák lesznek fogatosítandók. Az ármentesítő társulatoknál is oly munkák vannak folyamatban, a melyek 12.420 munkást foglalkoztatnak és különösen magánál az ecsedi lóp-társulatnál 4000 munkás dolgozik.

A munkás-közvetítést, a mely csupán gazdasági célokra állott fenn eddig a miniszterium kebelében, Darányi kiterjesztette a földmunkára is, s ennek folytán a legutóbbi időben már 6 maga szerzett 2970 munkásnak kenyeret. És ezen közvetítést, hogy t. i. úgy az állam, mint minden nagyobb vállalat, ha nagyobb mennyiségben munkásokra van szüksége, a miniszterhez forduljon és hogy a miniszterium mindenkinek, akár egy levelezőlapon, felvilágosítást adjon, hogy hol lehet munkást kapni, ezt a közvetítést, a jövőben folytatni szándékozik. Intézkedett az iránt a kereskedelemtügyi miniszterrel párhuzamosan, hogy külföldi munkások külön miniszteri engedély nélkül alkalmazhatók ne legyenek.

Intézkedett tárczája keretében az iránt, hogy ne lehessen a munkákat úgy adni alvállalatba, hogy avval a munkással szemben azután csak az alvállalkozó álljon, hanem, hogy a fővállalkozó is mindenestre felelősségben és szavatosságban maradjon. Intézkedett megint a kereskedelemtügyi miniszter ural párhuzamosan az iránt, hogy a munkásbért ne lehessen utalványokban, vagy eleségben kiadni, hanem, hogy a munkások bére csak készpénzben legyen kiadható és felhívta a felügyelete alatt álló összes

tást tükrözött vissza kristályvíze, elkapta zugó moraja a tört sóhajokat, meghallgatta s nem árulta el a bánatos panaszt, melyeket belenyögte a fájó szívek szívek s elpanaszoltak a vihartól letépett levelek. Látott ő már olyan esztelen érzelmeket, melyől sorvadozott a büszke hóvirág.

Miért mondta volna meg, hogy az a csillag nem ő érte hullott le, csak égi útjában egy nagyot futott s visszatér régi helyére ötven, vagy száz év múlva, a hogy azt a csillagászok hirdetik. S akkor ő már hol lesz? Széthulló részei ötvenszer átváltozva talán ugyanígy fűszál rostjaiban, büszke virág lelke bele lehelve egy kökörcsin közönséges kelyhébe.

A habok hátán ott uszált egy ara-fátyoldarab s ez együtt futott a hóvirággal. Azt beszélte neki, hogy ha egy csillag lefut az égről, akkor egy emberlélet alszik ki. Az a leányka is látott lefutni az égről egy fényes csillagot, kinek fejére ő akart borulni egy narancsvirág koszorúval s deli vőlegénye abban az órában halt meg messze földön. A leány megőrült, belevetette magát a patakba, ott a hol legmélyebb a vize.

O pedig a szomorú fátyoldarab, melyet fejére tűzött az örült leány, most fut messze földre, fölkeresni az elhunyt ifjú sírját s átadja a sírhantnak a leányka utolsó sóhaját.

A fehér virág megdőbent. Tehát a lebuló csillag elenyészett egy kialvó élettel, nem ő érte hullott le az égről!

A patak hullámai magasra nőttek, elérték a rónaságot, zavaros hullámai elfödtek rétet, meztől befödtek a temető apró hantjait is. S midőn visszatért az ár, ott maradt egy sírhant fölött a fátyoldarab és a szomorú fehér virág.

Azóta mindig temetővirág. Őszszel, midőn már minden virág meghalt, akkor virulnak az ő fehér, illattalan szirmai.

Bignó Mariska.

társulatokat is, hogy hasonló módon járjanak el.

A belügyminiszter intézkedett, hogy az uzoratórvény végrehajtására a nép szegényebb rétegére való tekintettel a hatóságok szorgosan ügyeljenek.

A miniszter kijelenti, hogy a munkaadó és a munkás közti viszony szabályozásáról szóló törvényjavaslat előadói tervezete készszen van, most képezi a tanácskozás tárgyát és oly időben szándékozik azt a Ház elé terjeszteni, hogy annak már a jövő évi aratásra kihatása lehessen.

A miniszter végül hangsúlyozza, hogy a kormány érzékkel bír ezen kérdés iránt, de semmi olyat nem fog cselekedni, a minek az a látszata volna és az lenne az eredménye, hogy az emberek azt higgyék, hogy munka nélkül is meg lehet élni, mert az állam munka nélkül is eltartja az embereket.

Darányi fejtegetéseit a képviselőház minden pártja a legélesebben helyeslésben részesítette, mert kitént, hogy a kormány nemcsak megtett mindent a mi helyes és czélszerű volt, de megtette a kellő időben, mint azt Torontál vármegyében is tapasztaltuk. A Bánffy kabinet e fontos kérdésben tanúsított magatartásával ismét tanujelét adta annak, hogy nem a frázisok, de a tett emberei állanak az egyes resszortok élén.

HIREK.

Tájékoztató.

Oktober 16. A Magyar kör estélye.
November 15. Közigazgatási bizottság.
A gőzfűtő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután

— A torontálvármegyei orvosok egyesülete a hozzánk beküldött meghívó szerint folyó hó 24-én délelőtt 9 órakor tartja a vármegyei ház dísztermében rendkívüli közgyűlést. A tárgyszorozat legfontosabb pontja a nyugdíj-egylet alakítása. Mint értesülünk az alapszabályokat ez e czélnél összehívott bizottság részletesen megvitatta s a czélnak megfelelőleg igen helyesen vannak szerkesztve. A megye minden részéről lelkes hangköszönő levelek érkeznek az egyesület vezető ségéhez az eszme megvalósítása miatt. Ilyen kilátások között biztosra vehető, hogy ezen életbevágó fontos tárgynál fogva az orvosok élénk részvétele mellett fog megtartani, mert alig lesz orvos, ki ezen fontos ügy megbeszélésénél hiányozni akarna.

— Erőtakarmány-kereskedők figyelmébe. A kereskedelemtügyi m. kir. miniszterium az erőtakarmányok szállítására a mezőgazdákknak adott kedvezményt rendeleti uton kiterjesztette az erőtakarmánykereskedők részére is, mely körülményről midőn e helyen értesíti a torontálmegyei gazdasági egylet elnöksége az érdekelte kereskedőket, egyben tudomásukra hozza, hogy az erőtakarmányok szállítására jogosító igazolványokat esetről-esetre a gazdasági egyesület titkári hivatalában szerezhetik meg.

— Műkedvelői előadás. A nagybecskereki magyar olvasókör műkedvelői előadásának főpróbáját ma este tartják meg. A holnapi előadás kezdetén Racz Gyula zenekara Rottenberg Henrik joghallgató egy indulóját fogja játszani, a melyet a fiatal zeneszerző a szereplőknek ajánlt.

— Kerékpáros kirándulás. A nagybecskereki kerékpár-egylet kedvező idő esetén okt. 17-én vasárnap d. u. 2 órakor társas kirándulást rendez Béga Szent Györgyre. Indulás Ferencz József térről pont 2 órakor. Szombaton d. u. 3 órakor pedig Oroszy Lajos fényképész az új versenypályáról egy kerékpáros lap részére felvételeket fog eszközölni, ez uton felkéri ennél fogva az egylet elnöksége a kerékpár-egylet tagjait, hogy szombaton d. u. 3 órakor minél többen legyenek szívesek a versenypályán kerékpárjukkal megjelenni, hogy a pénypérfelvétel annál díszesebbek legyenek.

— Uj menetrend A M. Á. V. igazgatóságának értesítése szerint folyó évi október hó 20-ával a nagykikinda—nagybecskereki és szeged—karlovai h. é. vasutakon az alábbi új menetrend lép életbe.

Nagykikinda—Nagybecskerek.

4512. sz. vegy. vonat indul Nagy-Kikindáról reggel 4 óra 10 perczkor, érkezik Nagybecskerekre reggel 7 óra 52 perczkor.

4504. sz. szem. vonat ind. Nagykikindáról d. u. 1 órakor, érkezik Nagybecskerekre d. u. 4 óra 15 perczkor.

4502. sz. szem. vonat ind. Nagykikindáról este 7 óra 15 perczkor, érkezik Nagybecskerekre éjjel 10 óra 22 perczkor.

Az ellenkező irányban:

4501. sz. szem. vonat ind. Nagy-Becskekről reggel 5 óra 45 perczkor, érkezik Nagykikindára d. e. 8 óra 44 perczkor.

4503. sz. szem. vonat ind. Nagybecskerekéről d. e. 11 óra 44 perczkor, érkezik Nagykikindára d. u. 2 óra 51 perczkor.

4511. sz. vegy. vonat ind. Nagy-Becskekről este 7 óra 15 perczkor, érkezik Nagykikindára éjjel 10 óra 42 perczkor.

Szeged—Karlova:

5412. sz. vegy. vonat ind. Szegedről éjjel 1 óra 28 perczkor, érkezik Karlovára reggel 4 óra 37 perczkor.

5402. sz. szem. vonat ind. Szegedről d. e. 11 óra 56 perczkor, érkezik Karlovára d. u. 2 óra 38 perczkor.

Az ellenkező irányban:

5411. sz. vegy. vonat ind. Karlováról reggel 5 óra 20 perczkor, érkezik Szegedre d. e. 8 óra 51 perczkor.

5401. sz. szem. vonat ind. Karlováról d. u. 3 óra 12 perczkor, érkezik Szegedre d. u. 5 óra 56 perczkor.

— Egy tanítónő ünnepeltetése. A napokban tilta meg Krug Teréz pancsovai tanítónő, tanítói működésének 40 dik évfordulóját. Az ünnepély, a melyen Pancsova város közönségének színe-java részt vett, ünnepi nagymisével vette kezdetét a Minoritatemplomban. Misa után a városháza dísztermébe vonult az ünnepély színhelye, ahol Mattanovich Adolf polgármester a város és az iskolaszék nevében üdvözölte a jubilánost. Torontálmegye tanügyi hatósága nevében Steinbach Antal kir. tanfelügyelő megbízása folytán Martin Imre a rendező bizottság elnöke, a Gromon-egylet nevében Romanecz Mihály, a tantestület nevében Lörner János, továbbá dr. Kehrér Károlyné a volt tanítványok nevében üdvözölték az érdeműs tanítónőt. Majd Scherter Hermin a mostani tanítványok nevében mondott üdvözlő beszédet, ezüst babékoszorút nyújtván át az ünnepeltnek, ki könyekig meghatva mondott köszönetet. Délben lakoma este pedig kedélyes táncmulatság volt.

— A lugosi párbaj-affairet, melyről a napokban irtunk, jól értesült részről egészen más világításban tüntetik fel. Az éfir kezdetét Jarinay szolgabirónak egy, a lugosi helyi lapban megjelent tárczája képezte, mely két nagybirtokosnak, Christomanos Charitonnak és dr. Tabajdy Zoltánnak családi életét érintette. Az ezután közzétett nyilatkozatnak czélja csak az volt, hogy megállapítsák, miszerint a fentnevezettek e tárcza tartalmát magukra nézve sértőnek vehették. A nyilatkozatot többek közt aláírták Saende orsz. képviselő, Litsék alispán, Suttág kir. tanácsos és Jarinay kihívása semmi esetre sem irányult ezen urak ellen. A két párbajjal az ügy lovagias ténre lett terelve; de a sértettek ezenkívül sajtópórt is akasztanak Jarinay nyakába az illető cikkért és így a kinos ügy folytatása a tomesvári esküdt-szék előtt fog lefolyni.

— Sikkasztó sörbiztos. Szegedről írják: Kohn Illés sörbiztos, a nagyszentmiklósi sögyár szegedi képviselőjének Blau Adolfnak alkalmazottja a reabizott pénzekből pár száz forintot sikkasztott. A megtévedt ember önkényt jelentkezett Irányi Dezső vizsgálóbírónál, akihez így szavakkal állított be: Sikkasztottam. Kérem a letartóztatásomat, mert különben a Tiszának megyek. Irányi bíró eleget tett a kétágbeesett ember kérdésének és vizsgálati fogságba helyezte, egyben megindította a vizsgálatot is, amelynek folyamán kiderült, hogy Kohn háromszáz forintot sikkasztott.

— **Halottak napja.** Közeledik a szomorú nap, az emlékezés, a kegyelet napja. A sírokat elrepi a sárgás piros falevelek szőnyege. Kopaszok a sírok, egy-két későn nyíló Katalin rózsza már-már dicsipett virága fű csak élénk foltot a temető egyhangú szürke tonusában. Es ezen a rapon a szerető, kegyeletes szívek tavaszt várnak elő a halottak országában, a sírdombokon élénk színű fűde virágkoszorúk pompáznak aznap, — reggelre lehullanak a bágyadt levelek, megöli a virágokat az éjszaka éles hideg szellője. Volt, — nincs! — Memento mori! Mindenki felkeresi aznap a temetőt, felkeresi az ott nyugvó kedveseit, barátját, elvizi sírjokra a kegyelet virágát, — és átéli néhány perc alatt a multat.

— **Nagybecskerek egészsége.** Dr. Weiserschan József városi főorvos havi jelentése szerint Nagybecskerek város közegészségügyi viszonyai szeptember hónap kedvezőlenebbek voltak augusztus havához viszonyítva, mert míg augusztus hónapban 94 élő gyermek született és csak 62 egyén halt el, a jelentés havában csak 65 születés fordult elő, 62 pedig meghalt. Az általános, de különösen a hevenyfertőző bajokban megbetegülés szintén felülmúlta a többséget mutat; míg augusztusban 17 ragályos betegség esete jelentett be, szeptember hónapban 39 ilyenféle megbetegedés mutatható fel és pedig számszerűen 5 diphtheritis; 14 vörheny; 11 kanyaró és 9 hasi hagymáz, mely közül 8 eset halálos kimenetelű volt. Trachomára 2446 egyén vizsgálatot meg, köztük 13 új trachomás és 4 gyanús fedeztetett fel; ezek irányában a törvényes kényszer gyógyítás foganatosított. Rendőrségünk e hónapban 19 egyént állított orvosi megvizsgálás alá, közülük 12 egyén, mint idült ragályos bajban szenvedő kórházi ápolásnak adatott át. Közfogyasztásra szánt tápszerek és közhelyek 11 ízben lettek orvosilag megvizsgálva, 1 ízben bomlásnak indult hus, 3 ízben rothadt gyümölcs az elárusítástól eltiltatt. Hevenyfertőző betegségek után 5-ször vitetett véghez gőzfertőtlenítés. Városunk lakosságának száma 22575, élve született 65, halva 3, meghalt 62, hét éven alól 27, hét éven felül 35 a következő halálokokkal: Veszesületett gyengeség 5, göcsök 7, bélhurut 8, roncsoló toroklob, beleértve torokgyíkot 3, kanyaró (veres himlő) 1, vörheny 4, hasi hagymáz 1, viszony 1, tüdőgyulladás 1, tüdőgümőkór 6, gutaütés 4, vizebetegség 3, agykori végmikémia 5, egyéb természetes halálokok 13.

— **A kereskedelmi kamarából.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara tegnap ülést tartott, melyen a többek közt a következő torontáli dolgokat intézték el: A nagy kikindai gőzmalom r. társaság kérelme folytán az elnökség útján felterjesztés tételét a kereskedelmi minisztériumhoz a balkán államokból való gabona-behozatalnak a kenyér-drágulás meggátlása céljából leendő megkönnyítése iránt. Ugyanezen miniszter által a Jarkovác községi országos vásár időtartamának meghatározása ügyében véleményes jelentése tételére szólítván fel, a kamara oda nyilatkozott, hogy ezen községi forgalmának lebonyolítása céljából az eddigi 3 napos vásár helyett 1 napi országos vásár is teljesen elégséges. Ugyanezen miniszternek Torontál Sziget községnek országos és heti, Szerb-Padé községnek heti vásárok engedélyezése iránti kérvénye ügyében a kamarához intézett leirata a bizottsági jelentés meghallgatása után olyképp nyert elintéztést, hogy a kamara a szóban levő vásárijogok megadását az ottani forgalmi viszonyok lathatásával nem találja indokoltnak.

— **A román nemzeti hősk.** Krassó Szörénymegye közgyűlésén a királyhoz intézendő hódoló és hálafelelettel nagy lelkesedéssel egyhangúlag fogadták el, előzőleg Bredeanu Coriolán ismert nacionalista hanguliyozta, hogy 8 és elvtársai csak azért járulnak hozzá, mert remélik, hogy a király egyszer majd az 8 nemzeti hőseikre is fog gondolni.

— **Sok ezerszer csókol.** . . . Majdnem minden szerelmes levélben ez a három szó előzi meg a levélíró nevéntanúságot téve az írójának érzelmeiről. És a kik ezt a sok ezer csókot írják, elgondolják, hogy mily jó volna azt mind természetben kiutalványozni és nem gondolnak arra, hogy ugyan miképpen éreznék magukat például egy a kétezeredik csók után . . . Egy kis német városban a multkor fogadott egy igen szerelmes vőlegény, hogy tíz óra alatt tízezerszer csókolja meg a menyasszonyát. A temperamentumos leánykának tetszett az eszme és coram publico meg is kezdte a csókolózást. Föltétlenül azt kötötte ki magának a fiatal ember, hogy minden félóránban pihenhet egy kissé. Az első órában kétezer csókot váltottak, a másodikban ezret, a harmadikban már csak hétezerötvenet, és aztán többet egyet sem. Mivel az élénk ifjú ajkgyörcsöt

kapott és elájult, az összecsókoló menyasszony pedig még aznap este ideglázban betegedett meg. És minthogy néhány hétig súlyosabb a „sok ezer” csókot, az esküvőjüket el kellett halasztani, a mi kellemetlen dolog, különösen annyi csók után . . .

— **Eleserelt kalapok.** Tegnapi, a posta helyiségében ismeretlen egyén egy új puha nemez kalapot vitt el s helyébe viselt nemez kalapot hagyott hátra. Minthogy valószínű, hogy a csere tévedésből történt, felkérte az illetőt, hogy a magával vitt új kalapot a randórságnál adja át, ahol saját kalapját átveheti.

Irodalom és színház.

— **Színészet N.-Becsikereken.** Fűredi Károly, Peterdy színiigazgató titkára ma Nagybecskerekre érkezett és megkezdte a bérletgyűjtést. Itt említjük meg azt is, hogy a színtársulat november hatodikán kezdi meg nálunk az előadásokat.

— **Peterdyék Verseczen.** Levelezőnk írja: A délvideki színtársulat úgy látszik ez idén sokkal jobb, mint a tavalyi s örvendesen konstatalhatjuk azt is, hogy a műsor igen változatos. Ehéten mutatták be az operette-személyzetet, még pedig a legkedvezőbb eredményvel. Zajonghy Elemér még mindig igen szépen énekel, s a Czigánybáró magas parthieja bőven nyújtott neki alkalmat egykoron fencmenális, de ma is csengő tancrajt érvényre juttatni. A hőgyek közül Hugstadt, Várad és Barcs tűntek ki. A kórus elég jó s a zenekarban is jó erők ülnek, kik bizonyára jól fognak nyújtani, ha összeszoktak. Közönség szép számmal volt.

— **Magyar Lányok.** Izléses kiállításban, válasszékos tartalommal kopogtat a leányszoba ajtaján vasárnaponként Tutsek Anna kintinő képes folyóirata, a Magyar Lányok. Ritka jóízűséssel van itt egy szám díszes keretébe csoportosítva tömörked finom tollal megirt elbeszélés, cikkek, vers, amiket jól összeválogatott, művészi képek ékesítenek. A Magyar Lányok főgondja, hogy olyan művészi értékű cikkeket hozzon, ami nemcsak ifjú lányok kedélyét nemes és kíváncsatos táplálékkal lássák el, hanem fejlesszék tudását, izlését, gazdagítsák képzeletét, ápolják kedélyük világát. Nincs ennél finomabban szerkesztett, gazdagabban kiállított ifjúsági folyóirat a külföldön sem. A emellett oly olcsó, hogy minden család könnyen megszerezheti. Előfizetési ára félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., mutatványsszámot kérésre ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, Andrássy ut 10 sz.).

— **Maritta, a korszós madonna** a czime a magy. kir. operaház ezidei első ujdonságának. Egy főrakvő, képzett fiatal magyar zeneszerző, Aggházy Károly első színpadi szerzeménye ez az opera, melynek sikere érdeklében az intézet vezetősége minden lehetőt megtett. A mű gondos betanításával és kiállításával került színre. E mű bemutatása újabb bizonyíték amellett, hogy az intézet élén álló Huszár Kálmán miniszteri tanácsos és Káldy Gyula művészeti igazgató helyes és céltudatos irányban haladnak, mert első sorban hazai zeneszerző művészek adják meg a színrehozatal előnyét, nem kimélve költséget és fáradságot. A mű több szerepeit első rangú erők éneklék, kiállításának stilszerűségéért pedig Kémény szcenikai főfelügyelő, festőművész szakismerete kezkesedik. Aggházy Károly, ki mint jó hírű zongoraművész tette nevét ismeretessé, eddig csak zongorára írt zeneszerzeményeivel lépett a nyilvánosság elé; első színpadi műve után még sokat várnak tőle ugyanis mint zongoraművésztől, ugyanis mint zeneszerzőből a zenei körök.

— **Karácsonyi ajándék.** Az újságok se hogysem tudnak titoktartók lenni. Az ember féltőlégért sem árulná el, mit vesz rokonának vagy jó barátjának karácsonyi ajándéknak s így nagyon kevesen tudják, mit hoz nekik a szent ünnepra a Jézuska. Az újságok azonban elárulják a nagy titkot s így most már ország világ tudja, hogy legszebb képes hetilapunk: az Ország-Világ pompás kiállítású irodalmi almanachchal „lepi” meg olvasóit karácsonyra. Ez az almanach tele lesz szórakoztató, mulattató olvasmányokkal és képekkel, bemutatják benne a budapesti és a vidéki hírlapírókat, a kik versekkel, novellákkal gazdagítják az almanach tartalmát. Azonkívül lesz a kötetben egy csomó zenedarab is, úgy hogy az almanach arra is jó lesz, hogy esténként — zenedarabjain táncoljanak. Ezt a díszes kiállítású kötetet, melynek bolti ára 2 fit lesz, megkérjük ingyen mindenki, a ki egy negyedévre az Ország-Világra előfizet. Az Ország-Világ előfizetési ára negyedévenként csak két forint. Magát az újságot nem akarjuk bővebben az olvasó figyelmébe ajánlani. Mindig friss és

aktuális. Munkatársa minden magyar író. Hogy a lap jószágáról az olvasó könnyen meggyőződhessék az Ország Világ kiadóhivatala (Hold-utca 7) szívesen küld mutatványsszámot, ha azt egy levelezőlapon kéri.

Táviratok.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése október hó 15-én.

Budapest, október 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma harmadszori olvasásban elfogadta a szécsány—számos—alibunári, a számos—antalfalvi és több más h. é. vasút engedélyezéséről, ugyszintén a Spanyolországgal a találmányok, védjegyek és minták oltalma tárgyában kötött egyezmény beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatokat.

Elnök felolvasta ezután báró Bánffy Dezső miniszterelnök átiratát, melyben a miniszterelnök tudomására hozza a Háznak hogy 6 Feléje a hódoló feliratot különös meglepedéssel vette tudomásul. (Hosszautartó, szünni nem akaró éljenzés.)

Uj vasút.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Csikszereváról jelentik, hogy a székely vasutak csikszerevár—gyimeszoros határszéli vonalrészét megnyitották meg. A vonalszakasz műszaki szempontból a legérdekesebbek közé tartozik, a mennyiben számos nagy alaguton és völgyön megy keresztül. A műtanrendőri bejárás 8 órakor reggel vette kezdetét a csikszerevári állomáson. Minthogy a román csatlakozó vonalat még nem építették ki, a vasutvonal egyelőre csak Csik—Gyimes állomásig volt megnyitható.

Alliance.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti távirata.) Londonból telegrafálják, hogy a Standard konstantinápolyi levelezője szerint Bulgária Törökországgal alliancera készül lépni.

A kivégzett gyilkos.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál” eredeti táv.) Bécsből telegrafálják, hogy ott ma hajnalban akasztották fel Dolez sul hirhedt rablógyilkost, ki annak idején meggyilkolt két öreg asszonyt.

A tőzsdéről.

Budapest, okt. 15. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a kínlat mérsékelt, vételkedv kielégítő, forgalom 20.000 mm., az árak szilárdak. Kötöttet: Buza szept.-okt. 12-23—12-27 Buza márcz.-április 11-86—11-87 Tengeri 1898 máj.-júniusra 5-17—5-18 Tengeri októberre 4-45—4-50 Zab márcz.-ápr. 6-33—6-35 Zab szept.-okt. 5-05—5-07

Hirdetések.

17880. ki, szám 1897.

926—1.1

Arlejtési hirdetmény.

Nagy-Becsikerek város tanácsa ezennel közzé teszi, miként a vásártéren felállítandó czédulához felépítésére, valamint az állatvásártérnek körülárkolására vonatkozó munkálatok kiadása céljából 1897. évi október hó 18-án délelőtt 10 órakor a város-házi épület II. tanácsnoki irodában nyilvános árlejtést tart, melyre vállalkozni szándékozók ezennel meghivatnak.

A czédulához felépítése felett tartandó árlejtésnél 160 frt; az állatvásártér körülárkolás munkálatai feletti árlejtésnél 111 frt bántépénz teendő le.

A tervrajz, költségvetés és feltételek fenti irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

N.-Becsikereken, 1897. évi október hó 13-án.

Dr. Grandjean József, polgármester.

4897. számhoz 1897.

934-1.1 18055. szám ki. 1897.

937-1.1

Arverési hirdetmény.

Az alólírott m. kir. erdőigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a bálinczi műfarktarban (vasuti állomás Lugos vagy Bálincz-Kiszető) készletben levő 1889., 1890., 1891., 1893., 1894. és 1896. években készített, nevezetesen 226 m³ első minőségű kocsányos tölgy és 45 m³ első minőségű kőris, nemkülönben 41 m³ második minőségű tölgy fűrészanyag eladása iránt az alólírott m. kir. erdőigazgatóságnál felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett folyó évi október hó 28-án délelőtt 10 órakor nyilvános szóbeli és írásbeli árverés fog tartatni.

A kikiáltási ár az első minőségű fűrészárúnál m³-kint 35 frttal, a második minőségűnél 22 frt 05 krben van megállapítva.

A szabályszerűen kiállított 50 kros bélyeggel és a kikiáltási ár 10%-ának megfelelő bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt az alólírott m. kir. erdőigazgatóságnál nyújtandók be azzal az írásbeli kijelentéssel, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ösméri és magát azoknak feltétlenül aláveti.

Az árverési és egyszersmind szerződési feltételek az erdőigazgatóságnál és a bálinczi m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Lugoson, 1897. október hó 11-én.

M. kir. erdőigazgatóság.

8330. igt. sz. 1897.

933-1.1

Arlejtési hirdetmény.

M.-Szt.-Márton községben a templom javítása, melynek fedezésére a községi pénztárból 500 frt állapított meg, határozatván el, felhivatnak mindazok, kik ezen javítási munkálatot átvenni szánéknak, miszerint írásbeli ajánlataikat a községelöljárósághoz e hó 28-ik napjáig bezárólag adják be. Az ajánlatok folyó hó 29-ikén d. e. 9 órakor fognak tárgyalás alá vétetni.

Keit M. Szt.-Márton, 1897. október 14-én.

Községi előljáróság.

10415. szám. 1. 1897.

913-3.2

Pályázati hirdetmény.

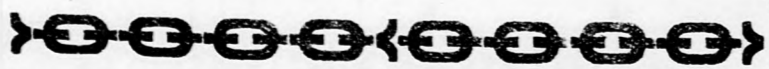
Torontálmegye török-becsei járásába kebeleztet Beodra-Karlova községekből álló beodrai körállatorvosi állásra pályázatot hirdetek.

A javadalmazás 400 frt készpénz, 20 kr. nappali, 30 kr. éjjeli szemledij, valamint a törvényhatósági szabályrendelettel megállapított husszemlézeti díjak, melyek 100 frtot jövedelmeznek.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy az 1888. évi VII. t. cz. 118. §-a, illetve 177. §-a értelmében felszerelt kérvényeket f. é. november hó 10-éig hozzám be-terjeszszék.

Kelt Török-Becsén, 1897. évi október hó 6-án.

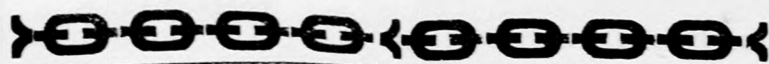
Lovieser,
főszolgabíró.

Irodai gyakornokok

fizetés mellett felvétetnek.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

938-6.1

Arlejtési hirdetmény.

Nagybecskerek város tanácsa a régi kórház épületnek átalakítása feletti munkálatok kiadása czéljából 1897. évi október hó 18-ának d. e. 9 órájkor a városházi épület II. tanácsnoki irodájában nyilvános árlejtést tart, melyre vállalkozni szándékozók az 1175 frt 66 kr. kikiáltási árnak megfelelő 10% bánatpénzzel ellátottan ezennel meghívja.

A terv és költségvetés az árlejtés napjáig a hivatalos órákban fenti irodában megtekinthetők.

Nagybecskereken, 1897. évi október hó 12-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

5028. sz. 1897.

935-1.1

Arverési hirdetmény.

Az alólírott m. kir. erdőigazgatóság írásbeli versenytárgyalás útján áruba bocsátja a padurányi m. kir. erdőgondnoksághoz tartozó Dubest község határában fekvő 307.8 kat. hold térfogatu 1896-1900. évi vágásterületek fakészletét tövön az erdőben az 1898-1900. évek alatt három egyenlő részletben való kihasználásra.

Még pedig: a II. vágássorozatban 184.9 kat. hold területen álló 4681 m³ tölgy hasznofára, 23059 ürm.³ kemény hasábfára, 5741 ürm.³ kemény dorongfára és 6664 ürm.³ kemény galyfára becsült fatömeget és a III. vágássorozatban 122.9 kat. holdon álló és 2749 m³ tölgy hasznofára, 19358 ürm.³ kemény hasábfára, 4429 ürm.³ kemény dorongfára

és 3957 ürm.³ kemény galyfára becsült fatömeget.

A kikiáltási ár a II. vágássorozat 184.9 kat. holdjára nézve 25100 (huszonötezer-egyszáz) forintban, a III. vágássorozat 122.9 kat. holdjára nézve pedig 17600 (tizenhétezerhatszáz) forintban van megállapítva. Az ivenkint 50 kr. bélyeggel ellátandó írásbeli zárt ajánlatokban világosan és határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő a tárgyalás alapját képező általános és részletes árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti; a megajánlott vételár pedig az ajánlatban számjegyekkel és betűkkel is világosan kiirandó és az ajánlathoz a megajánlott vételár 10 (tíz) százalékát kitevő bánatpénznek akár készpénzben, akár elfogadható értékpapirokban az alólírott erdőigazgatóság házi pénztáránál történt letételt igazoló nyugta csatolandó. Az ilykép kiállított és felszerelt ajánlatok f. évi okt. hó 28-ik napjának délelőtt 12 óráig „Ajánlat a padurányi m. kir. erdőgondnokság II (esetleg III. vagy II. és III.) vágássorozatában kihasználandó faanyaga” fejrüssal ellátott zárt borítékban az alólírott m. kir. erdőigazgatóságnál nyújtandók be.

Megjegyeztetik, hogy az egész fatömege avagy pedig az egyes vágássorozatok fatömegére külön-külön adhatók be ajánlatok, valamint hogy utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak, végül, hogy az árverési és szerződési feltételek a hivatalos órákban az alólírott erdőigazgatóságnál, valamint a padurányi m. kir. erdőgondnokságnál bármikor megtekinthetők.

Lugoson, 1897. évi október hó 11-én.

M. kir. erdőigazgatóság.

☞ Telefon 35. szám ☞

☞ Telefon 35. szám ☞

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585/II. szám, a gőzmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

azonkvül valódi szagtalan

porosz köszön

Wildenscheinsegen-Richterhof-féle bányából.

Magyar királyi marhasó

841-52.14

métermázsánként 6 frt 90 kr.

Trachit törtkövek kövezésre.

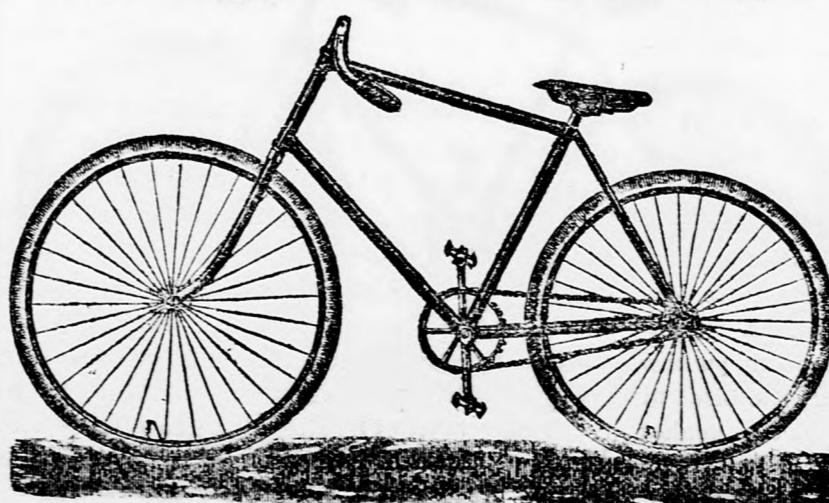
„SCHWIFT-FEGYVERGYÁR-KERÉK”

„STIRIA”,

a világpiacon legjobbnak elismert kerékpárok; továbbá

„PREMIER-HELICAL”

és egyéb elsőrangú gyártmányók.

Raktáron tartatnak: csengelyük, lámpák, cyclometerek, lábtartók, csomagtartók, fogaskerékek stb. Torontálmegyében egyedüli raktár a hirneves

TELESCOP-SZIVATTYUK-ból.

NOVÁK J. C.

Nagybecskereken.

Javítások pontosan eszközöltetnek.

433-28.1

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.